

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/10676 - GK - 127
7/10677 - GK - 127
7/10680 - GK - 127

Sayı : 72416558-610-E.799060

30.09.2019

Konu : Soru Önergisi

7/10682 - GK - 127

DAĞITIM YERLERİNE

7/14012

- İlgi : a) Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı'nın 23.05.2019 tarihli ve 48360949-610/E.89269 sayılı yazısı.
b) Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı'nın 24.07.2019 tarihli ve 48360949-610/E.125470 sayılı yazısı.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek : Liste ve Cevaplar (8 sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

Bilgi:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığına

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

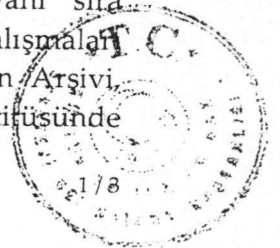
**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN 7/10680 ESAS SAYILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Balkan coğrafyasında 500 yıldan fazla süren birlikte yaşama tecrübemiz neticesinde önemli bir kültür varlığı, ortak bir miras oluşmuş; ancak gerek son yüzyılda yaşanan savaşlar gerekse zamanın yıpratıcılığı bu mirasın tahrip olmasına neden olmuştur. Yunus Emre Enstitüsünün T.C. Merkez Bankası desteği ile yürüttüğü "Balkanlar'da Kültürel Mirasın Yeniden İnşası" Projesi, bu ortak mirası geleceğe taşıma hedefiyle ortaya çıkmış bir projedir. Bosna Hersek, Sırbistan, Makedonya, Kosova, Hırvatistan, Arnavutluk ve Karadağ'ı kapsayan proje kapsamında, öncelikli olarak buralarda bulunan Osmanlı döneminden kalan yazma eserlerin tespiti, dijital ortama aktarılarak koruma altına alınması ve kataloglarının hazırlanarak eserlerin bilim dünyasına tanıtılması amaçlanmaktadır. Ayrıca saklama koşulları yeterli olmayan kütüphane ve arşivlere destek olmak, eserler üzerine akademik çalışmalar yapacak yerel uzmanlar yetiştirmek, yıpranmış eserlerin tamirine yönelik atölyeler kurmak ve eğitimler vermek de projenin çalışmaları arasında yer almaktadır.

2012 yılından bu yana devam eden proje kapsamında bugüne kadar pek çok kütüphane, arşiv, tekke, dergâh, üniversite, müze ve şahsi koleksiyonlar taranmış; buralarda bulunan Osmanlı döneminden kalan yazma eserler tespit edilmiştir. Bosna Hersek, Makedonya, Hırvatistan ve Kosova'da bulunan yazma eserlerin dijital ortama aktarım çalışmaları 2014 yılında tamamlanarak şimdiye kadar toplam 9.453 yazma eser ve 5.146 matbu eser dijital koruma altına alınmıştır. Bu eserlerin kataloglama çalışmaları devam etmektedir. Arnavutluk ve Sırbistan'da bulunan Osmanlı döneminden kalan yazma eserler tespit edilmiş ancak eserlerin bulunduğu kütüphane ve arşivler hazırlanan protokollerimize olumsuz cevap verdikleri için buradaki yazma eserleri dijital ortama aktarmak mümkün olmamıştır. Karadağ'da ise yapılan ön hazırlık çalışmalarında buradaki yazma eser sayısının oldukça az olduğu tespit edildiğinden bir çalışma yapılmasına gerek duyulmamıştır.

Dijital ortama aktardığımız yazma eserlerden bazıları oldukça kötü saklama koşulları altında, koliler içinde ve rutubete maruz kalmış bir vaziyette bulunmuştur. Bunların birkaç sene daha aynı koşullarda kalmaya devam etmesi halinde, eserlerin tamamen kaybolması ve yüzyıllar öncesinden günümüze ulaşmış tarihî varlığımızın yok olması kaçınılmazdı. Projemiz sayesinde, dijital koruma altına alınmış tarihî mirasımız gelecek nesillere aktarılma imkânına kavuşmuştur.

Elyazmalarının fizikî muhafazalarına verilen bu desteklerin yanı sıra içeriklerinin de araştırmacılara açılması için Enstitünün önemli çalışmaları bulunmaktadır. Bunun için 2013 yılında Ras Tarih Arşivi, Tuzla Kanton Arşivi, Saraybosna Tarih Arşivi, Sırbistan Arşivi ve Bosna Hersek Şarkiyat Enstitüsünde



alışan uzmanlara yönelik olarak Türkiye’de 4 ay boyunca Osmanlı Türkçesi eēitimi verilmiştir. Bu eēitim sayesinde, eēitim alan uzmanlar adı geçen arşivlerde bulunan Osmanlıca elyazmalarının ieriēiyle ilgili çalışmalar yapma imkânı bulmuşlardır.

Hırvatistan’da yürütülen dijital e aktarım çalışmaları sonrası, Hırvatistan Bilim ve Sanat Akademisinin şarkiyat Koleksiyonundaki en eskisi 13. yüzyıldan kalan Arapça, Farsça ve Türkçe eserlerden seçkin rnekler, Yunus Emre Enstitüsünün desteēi ile **Mayıs 2014** tarihinde “Metin, Hat ve Tasvir” isimli bir sergiyle gün yüzüne çıkartılmıştır.

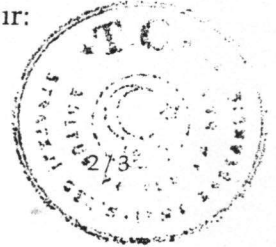
Özellikle Bosna Hersek ve Kosova’da yapılan çalışmalar sırasında dijital ortama aktarılan eserlerin önemli bir kısmının ciddi tahribata uēradıēı gözlemlenmiş ve bazı kütüphanelerin “yazma eser restorasyon atölyesi” ihtiyaı olduēu ortaya çıkmıştır. Buradan hareketle, eserlerin yerinde tamir edilebilmesi için **2015** yılında Kosova İşlam Birliēine; 2016 yılında da Bosna Hersek Arşivi, Saraybosna Tarih Arşivi ve Mostar Hersek Neretva Arşivine ihtiyaç duyulan her türlü araç gerece sahip yazma eser restorasyon atölyeleri kurulmuştur.

Kurulan bu atölyelerde çalışacak kütüphanecilere yönelik olarak şubat-Mayıs 2017 tarihleri arasında Gazi Hüsrev Bey Kütüphanesi iřbirliēiyle “Yazma Eser Restorasyonu Eēitim Programı” düzenlenmiştir. Prof. Dr. Kazım Hacımeysiin yönetiminde gerçekleştirilen eēitim programında kursiyerler, Gazi Hüsrev Bey Kütüphanesinin tecrübeli uzmanlarından eēitim almışlardır. Kurulan restorasyon atölyelerinden sonra düzenlenen bu eēitim programı sayesinde, bölgede bulunan başta Osmanlı döneminden kalan yazma eserler olmak üzere tahrip olmuş yazma eserlerin ve tarihî belgelerin yerinde tamir edilmesi mümkün olacaktır.

Projeye başlarken sadece Osmanlı döneminden kalan yazma eserlerin dijital koruma altına alınması hedeflenirken saha çalışmalarında ihtiyaçların hedeflerimizden daha fazla olduēu görülmüş ve yukarıdaki çalışmalarla bu ihtiyaçlar karşılanmaya çalışılmıştır. Buradan hareketle projenin beklenenden fazla fayda saēlanmıştir.

Enstitünün Ankara merkezinde proje kapsamında bir uzman görevlendirilmiş, bu uzman alıřtıēı birimin (Kültür Sanat ve Projeler Mdrlē) desteēiyle projenin sekreteryasını takip etmiştir. Projenin kapsamına giren 7 Balkan ülkesinde bulunan kültür merkezlerimizde görev yapan Türk ve yerel çalışanlarımız, projenin ülkelerinde yürütülen çalışmalarında görev almışlardır.

Enstitümüz ayrıca, **Kasım 2011** tarihinde projenin hazırlık çalışmaları sırasında, alanında uzman 4 akademisyenden oluşan bir “Proje Yürütme Kurulu” oluşturmuştur. Bu yeler ve üyelerin görev sürelerine ilişkin tablo ařaēıdadır:



Adı Soyadı	Görevi	Görev Süresi
Dr. Nevzat Kaya	Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Emekli Müdürü	Kasım 2011'den bu yana devam ediyor.
Prof. Dr. Yaşar Aydemir	Gazi Üniversitesi Rektör Yardımcısı	Kasım 2011'den bu yana devam ediyor.
Prof. Dr. Cihan Okuyucu	Yıldız Teknik Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Emekli Öğretim Üyesi	Kasım 2011-15 Ekim 2015
Prof. Dr. Nurettin Ceviz	Gazi Üniversitesi Arap Dili Eğitimi Bölümü Emekli Öğretim Üyesi	Kasım 2011-15 Ekim 2015

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere, hali hazırda Proje Yürütme Kurulu Üyesi olarak Dr. Nevzat Kaya ve Prof. Dr. Yaşar Aydemir'le çalışılmaya devam edilmektedir. Dijitale aktarım çalışmaları için Dr. Nevzat Kaya yönetiminde bir teknik ekip oluşturulmuş; Gülseren Tankuş, Melek Çoruhlu, Ayşenur Çoruhlu, Senanur Karaoğlu ve Nurgül Dandin'den oluşan bu teknik ekip eserlerin dijital çekimlerini gerçekleştirmiştir. Tamamlanan katalog çalışmalarımız ise İstanbul Medeniyet Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sadık Yazar tarafından yürütülmüştür. Bunlar dışında, sahada çalışırken, çalışılan kütüphane ya da arşivin yerel çalışanlarından da destek alınmıştır.

Proje için bugüne kadar **832.325,83 TL** harcanmış olup bütçesi T.C. Merkez Bankası sponsorluğunda karşılanmıştır.

